

2009-10-16

Dnr: 2009/1161 M1

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

ju.dom@justice.ministry.se

Promemorian Ny allmän forumregel – för de allmänna förvaltningsdomstolarna i första instans, DV 2009:4, (dnr Ju2009/5264/DOM)

Sammanfattning

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen (IAF) yttrande är begränsat till att avse förslaget till ändrade forumregler för arbetslöshetskassornas beslut om medlemskap och rätt till ersättning.

IAF avstyrker förslaget att mål som rör rätt till ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF) och mål som rör rätt till medlemskap enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor (LAK) ska omfattas av den föreslagna nya allmänna forumregeln.

IAF vill framhålla att fr.o.m. den 1 juli 2009 så överklagas enligt 95 § LAK även arbetslöshetskassornas beslut om medlemsavgifter och särskild uttaxering till allmän förvaltningsdomstol.

IAF föreslår att de särskilda forumregler som gäller för ovanstående måltyper istället ändras på så sätt att forumreglerna i första hand utgår från den enskilde partens folkbokföring och i andra hand från var första beslutet fattades. Skälen för detta redovisas nedan.

5.3.3 Ändrade forumregler för arbetslöshetskassornas beslut om medlemskap och rätt till ersättning

Regelverket som gäller arbetslöshetsförsäkringen är komplicerat och ofta föremål för ändringar. För att de allmänna förvaltningsdomstolarna ska kunna bygga upp och bibehålla en kompetens inom försäkringens område så krävs att målunderlaget inte är för litet.

Att merparten av totalt cirka 2 500 mål per år, som rör rätt till arbetslöshetsersättning och medlemskap i arbetslöshetskassa överklagas till Länsrätten i Stockholm enligt nu gällande forumregler, medan resterande mål fördelas mellan ett par av de övriga länsrätterna, är ingen idealisk lösning.

Med forumregler som i första hand utgår från den enskilde partens folkbokföring skulle målfördelningen bli jämnare och stabilare jämfört med nuvarande ordning, som styrs utifrån hur arbetslöshetskassorna har valt att organisera sin verksamhet.

Då dagens 23 länsrätter organiseras om till 12 storleksmässigt mer likvärdiga förvaltningsrätter så kan förhoppningsvis samtliga förvaltningsrätter få ett tillräckligt stort målunderlag för att kunna bygga upp nödvändig kompetens inom arbetslöshetsförsäkringens område.

IAF motsätter sig därför inte om forumreglerna för arbetslöshetskassornas beslut om rätt till ersättning, medlemskap, medlemsavgifter och särskild uttaxering ändras, på så sätt att forumreglerna i första hand utgår från var den enskilde parten är folkbokförd.

Måltyperna bör dock inte omfattas av den föreslagna nya allmänna forumregeln eftersom forumkonkurrens kan uppstå. Även IAF har rätt att överklaga en arbetslöshetskassas beslut i ärenden enligt 49 § ALF och 95 § LAK. IAF:s rätt att överklaga dessa beslut, även till förmån för enskild part, följer av 51 § ALF och 97 § LAK.

Arbetslöshetskassorna är privaträttsliga organisationer till vilka har delegerats viss myndighetsutövning och kassornas administration finansieras genom medlemsavgifter. Arbetslöshetskassorna storlek varierar kraftigt. Den minsta arbetslöshetskassan har drygt 700 medlemmar och den största cirka 600 000. Några av arbetslöshetskassorna har endast en eller ett par anställda. Det är därför angeläget att forumreglerna är lätta att hantera för arbetslöshetskassorna.

IAF anser att det finns en risk med att använda vistelseort som en kompletterande forumregel när folkbokföring saknas. Att det kan uppkomma situationer då arbetslöshetskassorna tvingas lägga ned för mycket tid och resurser på att ta ställning till vilken förvaltningsrätt beslutet ska överklagas. IAF anser därför att om den person, som en arbetslöshetskassas beslut rör, inte är folkbokförd så bör beslutet överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets beslutet först fattades.

Olägenheterna för en enskild part med en sådan ordning borde inte bli särskilt stora. Det finns trots allt möjlighet för en förvaltningsrätt att lämna över ett mål till en annan förvaltningsrätt närmare den enskildes vistelseort om personen skulle begära muntlig förhandling. I övrigt torde det inte finnas något behov av lokal anknytning vid prövning av aktuella måltyper.

IAF anser också att folkbokföringen vid tidpunkten när beslutet fattades bör styra till vilken förvaltningsrätt beslutet ska överklagas.

IAF föreslår att de särskilda forumreglerna i 49 § ALF och 95 § LAK får följande lydelse.

49 § ALF

Ett beslut av en arbetslöshetskassa som rör en persons rätt till ersättning enligt denna lag får överklagas, om inte annat följer av lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt. Beslutet överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets personen var folkbokförd när beslutet fattades. Beslutet överklagas i annat fall till den förvaltningsrätt inom vars domkrets första beslutet i saken fattades.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket ska nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

95 § LAK

Beslut av en arbetslöshetskassa i ärenden om rätt till medlemskap, medlemsavgifter och särskild uttaxering får överklagas. Arbetslöshetskassans övriga beslut enligt denna lag får inte överklagas. Beslut överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets den person som beslutet rör var folkbokförd när beslutet fattades. Beslut överklagas i annat fall till den förvaltningsrätt inom vars domkrets det första beslutet i saken fattades.

Vid prövning av överklagande av förvaltningsrättens beslut i mål som avses i första stycket ska nämndemän ingå i kammarrätten, om nämndemän deltagit i förvaltningsrätten.

I detta ärende har Anne-Marie Qvarfort beslutat. Ingrid Boström har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också Uno Ströberg deltagit.

Anne-Marie Qvarfort

Ingrid Boström